I. ULUSLARARASI
TÜRKÇE EDEBİYAT
KÜLTÜR EĞİTİM SEMPOZYUMU

1ST INTERNATIONALTURKISH LITERATURE CULTURE EDUCATION SYMPOSIUM

BİLGE TONYUKUK'UN ANISINA | IN THE MEMORY OF BİLGE TONYUKUK

BİLDİRİ KİTABI | PROCEEDINGS BOOK

Editörler: **Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ - Prof. Dr. Osman MERT**

Yayıma Hazırlayanlar: Doç. Dr. Faruk POLATCAN - Dr. İsmail ÇOBAN - Doç. Dr. Onur ER

TEKE AKADEMİ

Düzenleyen / Organizer

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Derneği

Destekleyenler / Supporters

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

Türk Dil Kurumu

Bursa Uludağ Üniversitesi

Mersin Üniversitesi

Artvin Çoruh Üniversitesi

Batı Kaspi Üniversitesi

Priştine Üniversitesi

Gürcistan Teknik Üniversitesi

Valeh Hacılar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi

BUGU Dil ve Eğitim Dergisi

ISBN: 978-625-44303-1-2

TEKE AKADEMİ: 2

Bursa, 2020

Yayımlayan: TEKE AKADEMİ

Editörler: Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ - Prof. Dr. Osman MERT

Yayıma Hazırlayanlar: Doç. Dr. Faruk POLATCAN - Dr. İsmail ÇOBAN - Doç. Dr. Onur ER

Kapak Görseli: Görsel Sanatlar Uzmanı Levent ALYAP

Kapak Tasarımı: Öğr. Gör. Mehmet Fatih KILIÇ

Grafik Tasarımı: Öğr. Gör. Mehmet Fatih KILIÇ

Ilyas HUSEYNOV - *INFLUENCE OF THE MODERN GREEK LANGUAGE AND CULTURAL CENTER AT BAKU SLAVIC UNIVERSITY ON THE RELATIONS BETWEEN AZERBAIJAN AND GREECE* 201

Hülya TAŞ - *BURSA IRGANDI ÇARŞILI KÖPRÜSÜ'NDE BİR AHŞAP OYMA USTASI BEKİR USLU* 205

Melek YILDIZ - *KOCAELİ ETNOGRAFYA MÜZESİNDEKİ OSMANLI KUMAŞLARININ YÜZEY TASARIMININ İNCELENMESİ* 221

Aziz ŞEKER - *YAŞAR KEMAL'DE BİR HALK ANLATISINDAN YOLA ÇIKARAK DEĞİŞİMİN SOSYOKÜLTÜREL BOYUTUNU DEĞERLENDİRMEK* 233

Barkın Burak BİNGÖL - *YUSUF ATILGAN'IN "ANAYURT OTELİ"NDE SÖYLEMİN VAROLUŞSAL AÇIDAN BİLİNÇDIŞINA ETKİLERİ* 245

Ebubekir ERASLAN - *HURUF-I MUNFASILA FİKRİNİN SAVUNUCUSU DOKTOR MİLASLI İSMAİL HAKKI'NIN "HURÛF-I MUNFASILA NUMÛNESİ VE MENÂFİ'İ HAKKINDA BİRKAÇ SÖZ" ADLI MAKALESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ* 259

Merve MENTEŞE - *KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KAYNAK ESERLER: NEV'Î DİVANI ÖRNEĞİ* 277

Orçun AYDOĞDU - *HAROLD BLOOM'UN "ETKİLENME ENDİŞESİ"NDEN HAREKETLE KİRALIK KONAK VE FATİH HARBİYE ROMANLARININ İNCELEMESİ* 289

Gökhan ŞENYURT - *DERVİŞ MUHAMMED YEMÎNÎ'NİN FAZÎLETNÂMESİ'NİN HİCRİ 992 NÜSHASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME* 305

Ogün PEÇENEK - *NÂBÎ'NİN 'GÖRMÜŞÜZ' REDİFLİ GAZELİ İLE TIRSÎ'NİN 'AYNI' REDİFLİ GAZELİNİN KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT BİLİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ* 315

Meltem ÇETİNKAYA - *KONUŞMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİN TÜRKÇE DERS KİTAPLARINA SOMUT YANSIMALARI (ALTINCI SINIF ÖRNEKLEMİ)* 335

Harun ŞAHİN - *ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM SİSTEMİNE VE SOSYAL HAYATA UYUM REHBERİ PROJESİ* 345

Gülnara GOCA MEMMEDLİ - *GÜRCİSTAN'DA İSLAMİYE SIBYAN MEKTEPLERİ (19. YÜZYIL İLE 20. YÜZYILIN BAŞLARI)* 353

Hüseyin BAYRAM - *SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ İÇİN HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI GELİŞTİRME* 361

İkram ÇINAR - *OKUL-ÇEVRE İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA ETNOPEDAGOJİNİN ROLÜ* .. 369

Tural VƏLİZADƏ - *31 MART 1918-Cİ İL: AZƏRBAYCAN ALOVLAR İÇİNDƏ* 377

BURSA IRGANDI ÇARŞILI KÖPRÜSÜ'NDE BİR AHŞAP OYMA USTASI BEKİR USLU

Hülya TAŞ*

Öz

Nilüfer nehrinin bir kolu olan Gökdere üzerine 1442 yılında kurulmuş olan Irgandı Köprüsü, Osmanlıların tek arasta köprüsüdür. Tarihi Irgandı köprüsünün 2004 yılında restorasyonunun bitmesiyle burada yer alan dükkânlar çoğunlukla geleneksel el sanatları ile uğraşan ustalara verilmiştir. Bursa'ya gelenlerin ilk olarak ziyaret ettiği yerlerden biri olan bu çarşılı köprü, geleneksel el sanatları ürünlerinin hem icra edildiği hem de sergilendiği yer olması bakımından önemlidir. Önceleri Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen tarihî köprülü çarşının vakıflara devredilmesiyle birlikte şimdilerde bu çarşıda ahşap oyma, ebru, hat, ney, tezhip, el sanatları ve resim atölyeleri bulunmaktadır. Bu çalışmada Somut Olmayan Kültürel Miras kapsamında yer alan geleneksel el sanatlarından ağaç oyma sanatını icra eden Bekir Uslu'nun çıraklığı, motifleri belirlemesi, eserlerinde kullandığı malzemeler, üretim aşaması, kazanç durumu, sosyal ilişkileri, mesleğinin geleceği ile beklentileri gibi başlıklarda incelenecektir. Bilgilerin elde edilmesinde derleme metotlarından gözlem ve görüşme tekniği kullanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bursa, ahşap oymacısı, geleneksel el sanatları, Irgandı Köprüsü, Bekir Uslu.

A WOODEN CARVING MASTER BEKİR USLU IN BURSA IRGANDI ÇARŞILI BRIDGE

Abstract

Irgandı Bridge, that was built upon Gökdere (a branch of Nilüfer River) in 1442 is the only bazaar-bridge of the Ottoman Empire. After its restoration in 2004, the shops here were given to the traditional handcraft masters. The bridge is one of the most popular sight-seeing locations of tourists. Its importance comes from being a place of both production and sale of the traditional hand-craft items. The ownership of the place once belonged to the Bursa Municipality but now it is transferred to the non-profit organizations. Woodworking, ebru, hat, ney, tezhip, localcraft and painting studios are placed on the bridge. In this study, these will be discussed: Bekir Uslu's (who is a traditional woodcarving master) apprenticeship, his decision of motifs, the material used by him, process of production, his revenue, his social network, the future of his profession and his expectations. In order to acquire this information, observation and interview methods are used.

Keywords: Bursa, woodcarving, traditional handcraft, Irgandı Bridge, Bekir Uslu.

Irgandı köprüsü Bursa'da şehrin içinde Yeşil semtini ikiye ayıran Gökdere üzerinde inşa edilmiş erken Osmanlı dönemi mimari eserlerinin en önemlilerinden biridir. Tartışmalı olmakla beraber yazılı belgelere göre 1442 Miladi yılında Irgandî Ali'nin oğlu Hoca Muslihuddin tarafından yaptırıldığı anlaşılan köprü, sonradan Irgandı köprüsü adıyla şöhret bulmuştur.

* Prof. Dr.; Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, htas@uludag.edu.tr.

Foto 1: Irgandı Köprüsü

Köprü hakkında bize bilgi veren önemli kaynaklardan biri Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesidir. XVII. yüzyılın ünlü Türk seyyahı Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde 640 yılında Bursa'yı ziyaret ettiği zaman Irgandı köprüsünü gördüğünü belirtmiş, köprünün orijinal mimarisinden söz edip köprünün üzerindeki çarşıda 200 kadar hallaç dükkânının olduğunu anlatmıştır. Köprünün orijinal mimarisinden de bahseden Çelebi, köprüye *Irgandı* adının neden verildiğini de bir efsane ile açıklamıştır (Önge, 1992, s.426). Evliya Çelebi Seyyahatnamesi'nde her ne kadar köprü üzerinde 200 hallaç dükkânının olduğundan bahsetse de gerçekte köprü üzerinde her iki tarafta 16 dükkân olmak kaydıyla 32 dükkân bulunduğu ifade edilmekle birlikte tarihte gerçekleşen çeşitli değişimler sonucu köprü kısalmış dükkân sayısı 22' ye indirilmek zorunda kalınmıştır (Dostoğlu, 2003, s.9).

Foto 2: Evliya Çelebi'nin Irgandı Köprüsü hakkında anlattığı efsanenin bulunduğu pano.

Tarihî Irgandı Köprüsü, 1922 yılında Yunanlıların Bursa'yı tahliyesi esnasında dinamitle tahrip edilmiş esaslı bir tamir görmemiş ve çaya düşen taşları kaybolmuştur. 1949 yılında Kazım Baykal'ın girişimleriyle dönemin valisi Haşim İşcan tarafından dükkânsız bir şekilde betonarme olarak onarılan köprü (Kepecioğlu,1992, s.137) yapılan restorasyonlarla aslına uygun bir şekilde bugünkü hâline 2004 yılında Bursa Belediyesi tarafından tamamlanan restorasyonla getirilmiştir. İlk önce Osmangazi Belediyesi tarafından işletilen daha sonra da Vakıflara devredilen bu dükkânlar, geleneksel el sanatları ile uğraşan ustalara sembolik rakamlarla kiraya verilmiştir.

Osmanlıların tek arasta taş köprüsü olarak bilinen bu köprünün benzeri dünyada sadece Venedik'te, İtalya'da, Bulgaristan'da bulunmaktadır. Bursa'ya gelen yerli ve yabancı turistlerin ilk olarak ziyaret ettiği yerlerden biri olan tarihî çarşılı köprü, geleneksel el sanatları ürünlerinin hem icra edildiği hem de sergilendiği yer olması bakımından önemlidir. Bu çarşıda ebru, hat, ney, tezhip, el sanatları ve resim, ahşap oyma gibi geleneksel el sanatları atölyeleri bulunmaktadır.

Foto 3: Tarihî Irgandı Köprüsü'nün Girişi

Bizde bu çalışmada Somut Olmayan Kültürel Miras kapsamında Tarihî Irgandı Köprüsü'nde yer alan geleneksel el sanatlarından ahşap oyma sanatı ve bu sanatı icra eden Bekir Uslu hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Ağacın günlük hayatta kullanılmaya başlaması mimarlık, sanat tarihi ve el sanatlarında ahşap işçiliğinin doğmasına yol açmıştır. Pazırık kazılarında ele geçen çeşitli parçalar, Orta Asya Türkleri'nin çok eski tarihlerden beri ahşapla ilgilendiklerini ortaya koymuştur. Radloff'un 1865 yılında Altaylar'daki kurganlarda bulduğu ahşap eşya bu konudaki ilk örnekleri oluşturmaktadır. Leningrad Müzesi'nde muhafaza edilen Hunlar'a ait bu eserler arasında, özellikle içi oyulmuş ağaç gövdesinden yapılmış bir lahit ile bazı at koşumları önem taşımaktadır (Yücel, 1989, s.182).

Ahşap oyma sanatı Anadolu'da Selçuklularla gelişmiş ve orijinal üslup yaratmış, beylikler devrinde de aynı gelenek devam etmiş olduğu için bu dönemde büyük ustalıkla işlenmiş birçok eser verilmiştir. Bugüne kalan eserler özellikle cami ve mescitlere ait minberler, rahleler, korkuluklar, pencere ve kapı kanatları, sütun başlıkları, kirişler ve konsollardır. Özellikle ceviz, elma, armut, sedir, abanoz ve gül ağacından yapılan ve büyük zevkle işlenen ahşap malzemede çeşitli teknikler uygulanmıştır. En yaygın teknik oyma ve kabartma olarak adlandırılan işçiliktir. Büyük ustalıkla gerçekleştirilen bu teknikte satıhların işleniş durumuna göre *düz satıhlı derin oyma*, *yuvarlak satıhlı derin oyma*, *çift katlı kabartma tekniği, eğri kesim tekniği, kafes tekniği ve ajur tekniği* olarak adlandırılmaktadır (Öney, 1992, s. 137-139).

Foto 4: Ahşap Oyma Ustası Bekir USLU

Ahşap Oyma ustası Bekir Uslu

Bursa'da Selçuklu ve Osmanlı motiflerini ahşaba işleyen Bekir Uslu, Yozgat'ın Akmadeni ilçesine bağlı Kırlar köyünde nüfus cüzdanındaki tarihe göre 1962 yılında doğmuştur. Yedi kardeşi olan Uslu, ilkokulu bitirene kadar köyden çıkmamıştır. Ortaokul ikiden ayrılan Uslu babasına ve 7 kardeşine yardım etmek için kendisinden iki yaş büyük abisi ve köydeki birkaç arkadaşı ile birlikte 14 yaşında Ankara'ya gidip mobilyacılar sitesinde Ahmet Kılıç ustanın yanında çalışmaya başlamıştır. 1982 yılında askere gitmiş, askerden döndükten sonra da bir müddet ustasının yanında çalışmış, Ustasının da rızasıyla 1984 yılında Ankara'dan ayrılarak Bursa İnegöl'de mobilyacılar çarşısında çalışmaya başlamıştır. Ancak İnegöl'de istediği çalışma ortamını bulamayan Uslu Ankara'ya dönmeye karar vermişken 1985 yılında Bursa'da yaşayan bir arkadaşından ortak dükkân açma teklifi gelince Ankara'ya dönmekten vazgeçer. Bursa'ya gelir ve yerleşir. Uslu, 2004 yılından itibaren Tarihî Irgandı Köprüsü'ndeki atölyesinde çalışmaktadır.

Foto 5: Bekir USLU'nun Dükkânın Dıştan Görünümü

Foto 6: Bekir USLU'nun Dükkânının İçinden Bir Görüntü

Çırak Olarak Çalışma Hayatına Başlaması

Ahşap Oyma ustası Uslu işe 14 yaşında mobilya atölyesinde çıraklığa nasıl başladığını şöyle anlatmaktadır: *"Güneş doğmadan kalkar kalkmaz kahvaltımızı hazırlardık. Başımızda anne yok, baba yok. Güneş doğmadan 5-6 kişi kahvaltımızı yapardık. Erken gitmemiz lâzım çünkü dükkânı açacağız, sobayı yakacağız. Bizden sonra kalfalar daha sonra da Ahmet usta gelirdi. Kalfalar bir şey yemeden geldilerse parasını verirlerdi. Sen de gider simit, peynir alırsın, sofrasını da kurarsın. Onlar yer, çekilir, başlarlar işe. Sen temizler toparlarsın. Akşam yedide sekizde herkes giderdi. Biz malzemeleri preslerdik. Sonra onları tezgâhlara yerleştirirdik. Bütün dükkânın temizliğini yapar evde sobada yakmak için de talaş alır, evimizin yolunu tutardık.*

Mobilya atölyesinde başladığında hiçbir işi bilmediğini belirten Usta, zımpara yapmakla işe başladığını zımpara yapmaktan ellerinin hep yara olduğunu ama azmi sayesinde diğer çırakların yapamadığını başarıp bir senenin sonunda oyma kısmında çalışmaya başladığını, mobilya atölyesinde bütün işleri yapabilecek düzeye geldiğinde de kalfa olduğunu belirtmektedir.

Usta- Çırak İlişkisi

Ustası Ahmet Kılıç'ın kendisinin yetişmesinde önemli etkisi olduğunu belirten Uslu, ustasının mizacının çıraklara yansıdığını ve ustalarını örnek aldıklarını ifade etmektedir. *"Ustam da Yozgat'ın Şefaatli köyündendi. Şeker gibi bir insandı. Çalışırken Türk Sanat Müziği'nden şarkılar söylerdi. Ben de çalışırken hep Neşet Ertaş'ın türkülerini dinlerim. Bizim atölyede hiçbir çırağa kötü davranmadı. Başka atölyelerde çalışan arkadaşlarımızla öğle yemeğinde buluşurduk. Top oynardık. O zaman arkadaşlarımız ustalarının kendilerine bağırdığını ve onları tokatladıklarını anlatırlardı. Hatta bu işi ustalar yapmaz daha çok kalfalar yapardı. Benim ustam bu gibi olaylara hoş bakmazdı. Çıraklar arasında da kavga olmasını istemezdi. Ustamızın tabiatı bize de yansıdı."*

Uslu, yanında 7-8 çırak çalıştırdığını ama günümüz çırakların kendileri gibi iş yapmadıklarını ve geleneksel el sanatlarına ilgi duymadıklarını belirtmektedir. *"Aslında çırak*

olarak benim yanımda çalışmaya gelenlere benim para vermememem lazım. Çünkü çıraklık eskisi gibi değil. Bizim zamanımızda iş çoktu, biz çok çalışırdık. Gençler sebat etmiyorlar. Çabuk sıkılıyorlar. Ben ona iş yaptırmıyorum ki… Bir sanat öğretiyorum. Devamlı benimle olacak, gelecek, benimle yaşayarak öğrenecek."

Motifin Belirlenmesi

Bekir Uslu istediği ahşabı bulunca hangi motifin uygun olacağına karar vermek için uzun uzun düşündüğünü ifade etmektedir.

"Bazen ahşaba uzun uzun bakarım. Aklıma yatan, gönlümü tatmin eden münasip bir desen bulamam. Malzememin günlerce beklediği olur. Nihayet ilham gelir ve âdeta ahşabın üzerinde motifi görür gibi olurum. İşte o an tasavvur çemberi tamamlanmış demektir." (Kiremitçi, 2011, s.84)

Kullanılan Malzemeler

Ağaç seçimi: Ağaç, kerestecilerden temin edilmektedir. Marangoza kestirilir, biçtirilir ve bir müddet kurutulmaya bırakılır. Çünkü ahşap yaş iken işlenirse çatlamaktadır. Uslu, çalışmalarında genellikle ceviz ağacını tercih ettiğini bu ağacın ince işçiliği kaldırdığını ifade etmektedir. Bununla birlikte gül, kayın, ıhlamur, kestane ağacını da kullanmaktadır.

Foto 7: Ceviz Ağacından Yapılmış Sandık ve Kutular

Foto 8: Kestane Ağacı Üzerine Yapılan Bir Hat Örneği

*Foto 9: **K**ağnı Tekerleği Üzerinde Ahşap Oyma Örneği*

Tezgâh: Düz tahtadan yapılan tezgâhın üstünde motif çıkarılıp, oyma işlemi yapılır.

Foto 10: Çalışma Tezgâhı

Tokmak: Ağaç tornacısında şekillendirilen tokmağın özellikle sap kısmı ustanın eline uygun bir şekilde yapılır. Meşe ağacından yapılmasının nedeni sert olmasıdır. Tokmak köşeli olmaz. Yuvarlak olmasının nedeni oyma işlemi yapılırken tokmağa bakılmadığı için tokmağın ele değmesini önler. Oyma işleminde metal çekiç kullanılmaz. İskarpinlerin sapı ahşap olduğu için tokmağın sapının da ahşap olması gerekmektedir.

Foto 11: Tokmak

İskarpela: 20'den fazla çeşidi vardır. Kimi düz kimi olukludur. İskarpela ile dış kesim yapıldığı gibi motiflere kavis vermek için de kullanılır. Motiflerin köşeleri ise V biçiminde olan kalemlerle oyulmaktadır.

Foto 12: İskarpela Çeşitleri

Tırnak: Keçi tırnağı da denir. Desenin kaba hatlarını almak için kullanılır. Çeşitli ölçülerde vardır.

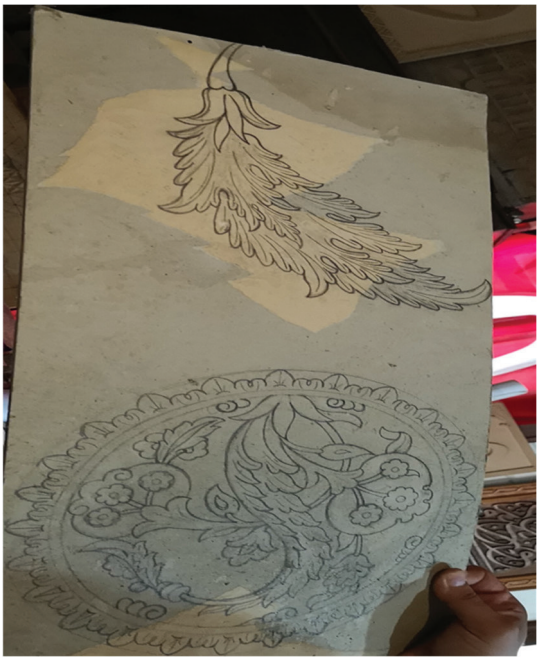
İşkence (Mengene): Malzemenin hareket etmemesi için işkencelerle tezgâha tutturulur.

Foto 13: İşkence (mengene)

Üretim Aşamaları

Ahşap temin edildikten sonra seçilen motifin hangi boyutlarda yapılacağına karar verilir. Episkop makinalarında motif büyültülür ya da küçültülür. Aydıngere kopyası çıkarılır. Motifin altına karbon kağıdı konularak üzerinden kalemle gidilip motif ahşaba geçirilir. Desen ve kabartmaların derinliği tırnakla, iskarpelayla verilir. Motiflerin arasına dolan malzeme temizlendikten sonra pürüzsüz bir görünüm için zımpara yapılır sonra da gomalak denilen bir cila sürülerek işlem tamamlanır.

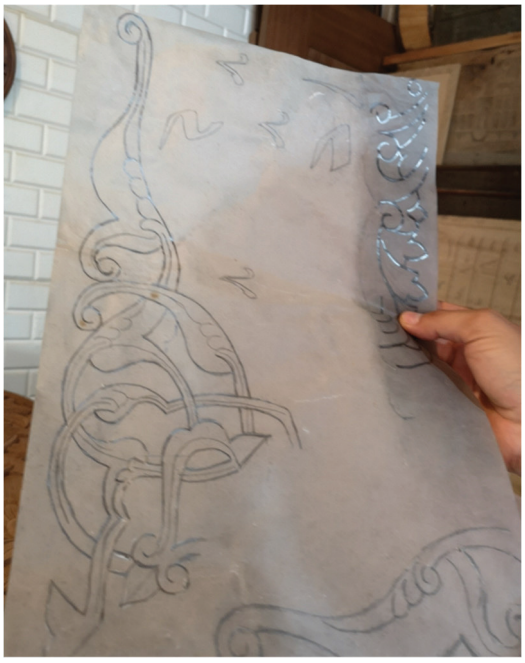

Foto14-15: Aydıngere Çizilmiş Desen Örnekleri

Foto:16: Hat Deseni Örneği

Bekir usta ağacı nasıl işlediğini şöyle anlatmaktadır: "Motifin büyük olması önemli değildir. Ne yapacaksam onu dörde bölüp çeyrek kısmın bir kopyasını çıkarıp ağacın üzerine koyup çizerim. Kağıdı katlayarak birleştiririm. Sonra derinliğini veririm. Bundan sonrası gönül, göz ve el emeğine kalır. Bu işlemleri yaparken de tamamen geleneksel yöntemleri kullanırım".

Foto 17: Bekir USLU'nun Kağıt Üzerine Çizdiği Motif Örneği

Uslu yaptığı işlerden bahsetmeyi ve akılda tutmayı sevmemektedir. Muradiye Külliyesi'ndeki ana kapıyı onardığını, Kanada'ya, Danimarka'ya mihrap gönderdiğini, Bursa ve çevresindeki camilerin hatta Akçaabat' da bir caminin de ahşap oyma işlerini yaptığını atölyeye devamlı gelen arkadaşlarından öğrenebildik.

Sosyal İlişkiler

Çevresinde yer alan komşularıyla iyi ilişkileri olduğunu ifade eden Uslu, Ramazan ayında orucu beraber açtıklarını, sahura kadar burada kalıp hem çalışıp hem de sohbet ettiklerini belirtmektedir. Ancak son iki senedir çarşıda geleneksel sanatlarla uğraşanların dışındaki kişilere dükkânların kiraya verilmesi ve ticari kaygının devreye girmesiyle şikâyetlerin ve huzursuzlukların olduğunu, eski samimiyetin kalmadığını ifade etmektedir.

Görüşmemiz esnasında Uslu'nun atölyesine yanındaki dükkânlarda çalışan arkadaşları, ustayı iş yaparken görmek isteyen meraklı yerli turistler (Covid 19 salgınına rağmen), ziyarete gelen dostları ile boş kalmamaktadır. Uslu'nun gelen misafirlerine devamlı taze çay ikram etmesi de sohbetlerin derinleşmesine vesile olmaktadır.

Foto 18: Uslu Gelen Her Misafirine Çay Demleyip İkram Ederken

*Foto 19: **Uslu Atölyesine Devamlı** Gelen Dostlarıyla Sohbet Ederken*

Mesleğin Geleceğine Bakış

Uslu, bu sanatı uzun zamandır yapmasına rağmen kendinin talebe olduğunu ifade etmektedir. Bildiklerini öğretmek içinde halk eğitim merkezlerinde ders vermek istemiş ancak kendisinden eğitim belgesi istenince hevesi yarıda kalmış.

"Ben çıraklıktan yetişmişim. Şimdi gidip kimden belge alacağım. Meslek lisesi hocası ders verebilir ama yaptığım işi benim gibi anlatamaz, gösteremez. Her şeyden önce kursiyerler atölyenin kokusu alacaklar. İşin derinliğini hissedecekler."

Bekir Uslu'nun Yaptığı Ürünlerden Bazı Örnekler

Foto 20: Daire İçi Hatai Kenarları Rumi İşlenmiş Tavan Göbeği Örneği

Foto 21-22: Ahşap Oyma Tekniği ile Yapılmış Kavukluk ve Ahşap Üzerine Oyulmuş Hat Yazısı Örneği

Foto 23-24: Ahşap Saat ve Kavukluk

Foto 25-26: Ahşap Üzerine Yapılmış Bursa Evleri Tasviri ve Bekir Uslu'nun Çırağına Yaptırdığı Rahle

Foto 27: Ahşap Cami Penceresi Örneği

Sonuç

Sonuç olarak Ankara 'da mobilyacılar sitesinde çalışmaya başlayıp 1985 yılında Bursa'ya gelen ve 2004 yılından itibaren de Tarihî Irgandı Çarşılı Köprü'sünde geleneksel ahşap oyma sanatını icra etmeye çalışan Selçuklu ve Osmanlı motiflerini ahşaba işleyen Bekir Uslu'nun 7-8 çırağı olmuş ancak devam ettiren olmamıştır. İki oğlu olan Uslu'nun da çocukları bu mesleğe ilgi duymamaktadır. Günümüzde geleneksel mesleklere ilgi duyanların daha çok emeklilerin ve kadınların olduğu, hobi olarak başladıkları bu sanatın güç ve kuvvet gerektirdiğini tecrübe edince de bıraktıkları ifade edilmektedir.. UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Miras kapsamında **geleneğin ustaları** Yaşayan İnsan Hazineleri olarak tanımlanmaktadır. (Oğuz, 2008,s.9) 14 yaşından beri bu mesleğin içinde olan gerekli mesleki bilgi ve birikime sahip olan, hâlâ öğrenmesi ve geliştirmesi gereken şeyler olduğunu belirten, teknolojinin sağladığı imkânları kullanmayan, tamamen el işçiliğine dayanan eserlerinin devamı ne yazık ki mesleğini kendisinden sonra devam ettirecek bir çırağı olmadığı için şimdilerde bu mesleğin sürdürülebilirliğini sağlayamamaktadır. Mücadeleci bir yapısı olmadığı, bürokratik işlemleri sevmediği ve sanatı değerlendirilmek isteniyorsa kendi atölyesinde uzmanların gelip değerlendirme yapmasını beklediği için de Yaşayan İnsan Hazineleri'ne aday olarak başvuramamaktadır.

Kaynaklar

Dostoğlu, N.(2003). Irgandı Köprüsünün tarih içindeki gelişimi. *Bursa Araştırmaları Dergisi,* 1, s. 912Kepecioğlu, K. (1992). *Irgandı Köprüsü.* Bursa Kütüğü, Cilt II. Bursa: Bursa Büyükşehir Belediyesi Yayınları.

Kiremitçi, D. (2011). *Cumhuriyet döneminde (2005'ten günümüze) Bursa Irgandı Köprüsü'ndeki geleneksel el sanatları üzerine halk bilimsel bir inceleme.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Oğuz, Ö.(2008) UNESCO ve geleneğin ustaları. *Millî Folklor*, *20*(77), 5-10

Öney, G.(1992). *Anadolu Selçuklu mimari süslemesi ve el sanatları.* Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Önge, Y. (1992). Bursa'da Irgandı Köprüsünün orijinal mimarisi. *Vakıflar Dergisi,* 13, 425-447.

Yücel, E. (1989). *Ahşap.* İslam Ansiklopedisi, Cilt 2. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.